

Guía Docente			
Datos Identificativos			2020/21
Asignatura (*)	Investigación e Innovación en Educación Musical	Código	652534017
Titulación			
Descriptores			
Ciclo	Período	Curso	Tipo
Mestrado Oficial	2º cuatrimestre	Primeiro	Optativa
Idioma	CastelánGalego		
Modalidade docente	Presencial		
Prerrequisitos			
Departamento	ComposiciónDidácticas Específicas e Métodos de Investigación e Diagnóstico en Educación		
Coordinación	Chao Fernandez, Rocio	Correo electrónico	rocio.chao@udc.es
Profesorado	Chao Fernandez, Rocio	Correo electrónico	rocio.chao@udc.es
Web			
Descripción xeral	Nesta materia preténdese afondar na necesidade de investigar e innovar na didáctica da música. Para elo analizaránse os principios básicos e as perspectivas actuais da investigación e a innovación en Educación Musical.		
Plan de continxencia	<p>1. Modificacións nos contidos Non hai modificacións.</p> <p>2. Metodoloxías *Metodoloxías docentes que se manteñen. Manteránse todas as metodoloxías, desenvolvéndose a través do Teams.</p> <p>*Metodoloxías docentes que se modifican. Non é preciso modificar ninguna metodoloxía.</p> <p>3. Mecanismos de atención personalizada ao alumnado. En caso de situacions de alarma, atenderase ao alumnado en horario de titorías, e noutros horarios, tanto a través do correo electrónico como da plataforma TEAMS.</p> <p>4. Modificacións na avaliación. Non hai modificacións, xa que está prevista unha avaliación continua. A correspondente presentación do traballo final farase de forma virtual.</p> <p>*Observacións de avaliación: Non hai</p> <p>5. Modificacións da bibliografía ou webgrafía. Non hai modificacións</p>		

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe			Competencias / Resultados do título
Coñecer as principais metodoloxías, instrumentos e técnicas de investigación e innovación en didáctica da Educación Musical.			AM6 BM1 CM10 AM10 BM8 AM12 AM15

Aplicar críticamente propostas interdisciplinares de innovación e investigación ao contexto educativo na Área de Educación Musical.	AM7 AM8	BM2 BM12 BM13	CM5 CM11
Valorar a importancia da innovación e a investigación como estratexias para mellorar a calidade educativa na Área de Educación Musical.	AM16	BM4 BM6	CM6
Manexar e analizar bibliografía especializada e fontes documentais virtuais que permitan investigar e profundizar na educación musical nas etapas de Infantil e Primaria.	AM6 AM10	BM1 BM2	CM5 CM6 CM10 CM11

Contidos

Temas	Subtemas
Principios básicos da Investigación e a Innovación en Educación Musical.	Principios básicos da Investigación e a Innovación en Educación Musical.
Perspectivas actuais na investigación en educación musical.	Perspectivas actuais na investigación en educación musical.
Análise dos métodos pedagógicos musicais xurdidos no século XX, a súa vixencia na realidade educativa actual e as súas posibles adaptacións.	Análise dos métodos pedagógicos musicais xurdidos no século XX, a súa vixencia na realidade educativa actual e as súas posibles adaptacións.
Investigación e Innovación na aprendizaxe musical nas aulas de Educación Infantil e Primaria.	Investigación e Innovación na aprendizaxe musical nas aulas de Educación Infantil e Primaria.

Planificación

Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Análise de fontes documentais	A10 A12 B1 C10 C11	6	4	10
Investigación (Proxecto de investigación)	A6 A7 A10 A15 A16 B2 C5	7	14	21
Aprendizaxe colaborativa	A6 A7	5	20	25
Presentación oral	A8 B4 B6 B8	1	11	12
Actividades iniciais	B12 B13 C6	2	2	4
Atención personalizada		3	0	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías

Metodoloxías	Descripción
Análise de fontes documentais	Técnica metodolóxica que supón o emprego de documentos audiovisuais e/ou bibliográficos (fragmentos de reportaxes documentais ou películas, noticias de actualidade, paneis gráficos, fotografías, biografías, artigos, textos lexislativos, etc.) relevantes para a temática da materia con actividades específicamente deseñadas para o análise dos mesmos. Pódese emplegar como introdución xeral a un tema, como instrumento de aplicación do estudo de casos, para a explicación de procesos que non se poden observar directamente, para a presentación de situacións complexas ou como síntese de contidos de carácter teórico ou práctico.
Investigación (Proxecto de investigación)	Proceso de ensino orientado á aprendizaxe do alumnado mediante a realización de actividades de carácter práctico a través das que se propoñen situacións que requieren ao estudiante identificar un problema obxecto de estudio, formulilo con precisión, desenvolver os procedementos pertinentes, interpretar os resultados e sacar as conclusións oportunas do traballo realizado.
Aprendizaxe colaborativa	Conxunto de procedementos de ensino-aprendizaxe guiados de forma presencial e/ou apoiados con tecnoloxías da información e as comunicación, que se basean na organización da clase en pequenos grupos nos que o alumnado traballa convxuntamente na resolución de tarefas asignadas polo profesorado para optimizar a súa propia aprendizaxe e a dos outros membros do grupo.

Presentación oral	Intervención inherente aos procesos de ensino-aprendizaxe baseada na exposición verbal a través da cal o alumnado e o profesorado interactúan dun modo ordenado, propoñendo cuestiós, facendo aclaracións e expoñendo temas, traballos, conceptos, feitos ou principios de forma dinámica.
Actividades iniciais	Actividades que se levan a cabo antes de iniciar calquer proceso de ensino-aprendizaxe a fin de coñecer as competencias, intereses e/ou motivacións que posúe o alumnado para o logro dos obxectivos que se queren acadar, vinculados a un programa formativo. Con ela preténdese obter información relevante que permita articular a docencia para favorecer aprendizaxes eficaces e significativas, que partan dos coñecimentos previos do alumnado.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descripción
Investigación (Proxecto de investigación)	Proceso de ensino orientado á aprendizaxe do alumnado mediante a realización de actividades de carácter práctico a través das que se propoñen situacíons que requieren ao estudiante identificar un problema obxecto de estudio, formulrlo con precisión, desenvolver os procedementos pertinentes, interpretar os resultados e sacar as conclusíons oportunas do traballo realizado.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descripción	Cualificación
Investigación (Proxecto de investigación)	A6 A7 A10 A15 A16 B2 C5	Proceso de ensino orientado á aprendizaxe do alumnado mediante a realización de actividades de carácter práctico a través das que se propoñen situacíons que requieren ao estudiante identificar un problema obxecto de estudio, formulrlo con precisión, desenvolver os procedementos pertinentes, interpretar os resultados e sacar as conclusíons oportunas do traballo realizado.	60
Aprendizaxe colaborativa	A6 A7	Conxunto de procedementos de ensino-aprendizaxe guiados de forma presencial e/ou apoiados con tecnoloxías da información e as comunicación, que se basean na organización da clase en pequenos grupos nos que o alumnado traballa conxuntamente na resolución de tarefas asignadas polo profesorado para optimizar a súa propia aprendizaxe e a dos outros membros do grupo.	20
Presentación oral	A8 B4 B6 B8	Intervención inherente aos procesos de ensino-aprendizaxe baseada na exposición verbal a través da cal o alumnado e o profesorado interactúan dun modo ordenado, propoñendo cuestiós, facendo aclaracións e expoñendo temas, traballos, conceptos, feitos ou principios de forma dinámica.	20

Observacións avaliación

Para aprobar a asignatura é necesario aprobar cada un dos apartados anteriores. No caso contrario non se fai media. A asistencia ás clases presenciais é obligatoria. O alumnado, individualmente ou en pequeno grupo (como máximo 2/3 alumnos/as) entregará, unha vez rematadas as clases presenciais, o traballo realizado.

Se o estudiante non chega a unha asistencia do 80% das clases presenciais; deberá ser avaliado, ademáis de polo mesmo que todo o alumnado, por unha proba individual. Neste caso, os ítems da avaliación e o traballo terán unha ponderación do 50%, esixíndose en cada unha delas unha nota igual ou superior a 5 sobre 10. Como consideración xeral, terase especialmente en conta, tanto nos exámes como nos traballos, as deficiencias ortográficas de puntuación e acentuación, así

como unha redacción inconexa ou inadecuada, deficiente presentación, excesivo número de tachaduras, etc. Todo elo suporá a redución de puntos sobre a nota

obtida. En caso de que a/o profesor detecte plaxio nalgún traballo, suporá un 0 na cualificación. No caso de reiteración, darase traslado á Comisión Académica para a toma de medidas oportunas. Farase especial fincapé no cuidado do medio ambiente en pro dunha educación e sociedade sostible. Os traballos serán enviados exclusivamente telemáticamente, e de non ser posible, nos documentos impresos non se emplegarán plásticos, elixirse a impresión a dobre cara, e papel reciclado, evitando imprimir borradores. Débese facer un uso sustentábel dos recursos e a prevención de impactos negativos sobre o medio natural. Débese ter en conta a importancia dos principios éticos relacionados cos valores da sustentabilidade nos comportamentos persoais e profesionais. Para elo, sempre que sexa posible na elaboración dos traballos emplegarase material de reciclaxe e evitarase o emprego de materiais de plástico na entrega dos mesmos.

Fontes de información

Bibliografía básica	<p>- Abreu, D. y Moura, M. (2014). Construcción de instrumentos teórico-metodológicos para captar la formación de profesores. <i>Educação e pesquisa</i>. . <i>Educação e pesquisa</i>. 40 (2), 401-414.</p> <p>- Alonso-Jartín, R y Chao Fernández, R. (2018). Creatividad en el aprendizaje instrumental: lenguaje metafórico, velocidad del procesamiento cognitivo y cinestesia. <i>Creatividad y sociedad</i> (28) 7-30.</p> <p>- Arriaga, C.; Cabedo, A.; Díaz, M y Riaño, M.E. (2014). Práctica reflexiva e innovación educativa. Un estudio sobre el patrimonio musical en la formación docente. En <i>Investigaciones en el contexto universitario actual</i>. Orense: Educación editora</p> <p>- Bernabé, Mª del M. (2012). Importancia de la música como medio de comunicación intercultural en el proceso educativo. <i>Teoría de la educación</i>. <i>Revista interuniversitaria</i>, 24 (2), 107-127.</p> <p>- Bonil, J.; Calafell, G.; Orellana, L.; Espinet, M.y Pujol, R.M. (2004). El diálogo disciplinar, un camino necesario para avanzar hacia la complejidad.. <i>Investigación en la Escuela</i>, 53, 83-97</p> <p>- Campbell, D. (1998). <i>El efecto Mozart</i>. Barcelona: Ediciones Urano S.A</p> <p>- Chao-Fernández, R. (2018). La incidencia de la formación musical en el cerebro. I Congreso Mundial de Educación, Innovación e Investigación Investigativa. Educa 2018</p> <p>- Chao-Fernández, R.; Mato-Vázquez, D. y López-Pena, V. (2015). Beneficios de la música en conductas disruptivas en la adolescencia. . <i>Revista Electrónica Actualidades Investigativas en Educación</i>. 15(3),1-24.</p> <p>- Chao-Fernández, R.; Mato-Vázquez, D. y López-Pena, V. (2015). La formación musical del profesorado especialista en los CEIP gallegos. <i>Revista Portuguesa de Educação</i>, 28 (2), 111-131.</p> <p>- Campbell, D. (2000). <i>El Efecto Mozart para niños</i>. . Barcelona: Ediciones Urano S.A</p> <p>- Díaz, M. (2012). <i>Investigamos, luego avanzamos</i>. . <i>Revisa Electrónica d'Investigació Educativa y Socioeducativa</i>, nº 2, 68-76.</p> <p>- Díaz, M. (2012). <i>Aulas del siglo XXI: retos educativos</i>. Madrid: Ministerio de Educación, Cultura y Deportes</p> <p>- Díaz, M. y Giraldez, A. (2013). <i>Investigación cualitativa en educación musical</i> . Barcelona: Graó.</p> <p>- Elliot, J. (1990). <i>La investigación ? acción en educación</i>.. Madrid: Morata.</p> <p>- Fernández-Carrión, M. (2011). <i>Música y matemáticas: conexiones curriculares para un mayor éxito educativo</i> . http://recursostic.educacion.es/artes/</p> <p>- Fonseca Mora, C. y Toscano Fuentes, C. M. (2012). La música como herramienta facilitadora del aprendizaje del inglés como lengua extranjera.. <i>Teoría de la Educación</i>. <i>Revista Interuniversitaria</i>, 24 (2), 197-213</p> <p>- Gardner, H. (1998). <i>Inteligencias Múltiples</i>. . Barcelona: Paidós</p> <p>- Goleman, D. (1996). <i>Inteligencia Emocional</i>. . Barcelona: Kairós.</p> <p>- Goleman, D. (1999). <i>La práctica de la Inteligencia Emocional</i>. . Barcelona: Kairós.</p> <p>- Goleman, D. (2003). <i>Emociones destructivas. Cómo entenderlas y superarlas</i>. . Barcelona: Kairós.</p> <p>- Hemsky de Gaínza, V. (2002). <i>Pedagogía musical: dos décadas de pensamiento y acción educativa</i>. Buenos Aires: Lumen</p> <p>- Imbernón, F. (2012). <i>La investigación sobre y con el profesorado. La repercusión en la formación del profesorado, ¿cómo se investiga?</i> . <i>Revista Electrónica de Investigación Educativa</i>, 14(2), 1-9.</p> <p>- Levitin, D. (). <i>Tu cerebro y la Música</i>.. Barcelona: RBA.</p> <p>- Liern, V. y Queralt, T. (2008). <i>Música y Matemáticas: la armonía de los números</i>. . Badajoz: FESPM</p> <p>- Pérez Adalguer,S.y Leganés Lavall, S. (2012). La música como herramienta interdisciplinar. Un análisis cuantitativo en el aula de lengua extranjera de primaria.. <i>Revista de Investigación en Educación</i>, 10, 127-143.</p> <p>- Swanwick, K. (1997). <i>Música, pensamiento y educación</i>.. Madrid: Morata.</p> <p>- Willens, E. (1981). <i>El valor humano de la educación musical</i>. . Barcelona: Paidós.</p> <p>Esta bibliografía podrá ampliarse no trascurso da materia.</p>
Bibliografía complementaria	

Recomendacions

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

Recoméndase que os envíos dos traballos sexa telemáticamente e se non fose posible, non utilizar plásticos, elexir a impresión a dobre cara, empregar papel reciclado e evitar imprimir borradores. Débese facer un uso sostible dos recursos e a prevención de impactos negativos sobre o medio natural. Debése ter en conta a importancia dos principios éticos relacionados cos valores da sostenibilidade nos comportamentos persoais e profesionais. Evitaráse a discriminación por razón de xénero e proporanse accións e medidas para corrixilas. Usarase linguaxe non sexista

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías